

IBET NTE ANDIKPEME

Ƒwed Mbon Galatia 3:1-29.

QYQHQ UKPEP-ƑKPQ 398

Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: :Edi edinen owo Mi edidu uwem ke mbuotidem; Ndien edieke enye edikhede afiak edem, ukpon Mi idikopke inemesit ke enye” (Mme Hebrew 10:38).

Edinen-Ido Ke Mbuotidem

“Edinen owo Mi edidu uwem ke mbuotidem” edi ibet Abasi emi okodude toto ke eritono. Cain ye Abel ekedi mme akpa owo emi ekemanade eduk ke ererimbot, okonyun “oto mbuotidem” ndien “Abel ada uwa eke ofonde akan eke Cain awa ono Abasi, emi otode ke esit, etin ikq edian enye, ete enye edi edinen owo” (Mme Hebrew 11:4). Ndidi edinen oworo ndidu uwem eke idiok miduhe. Mbuotidem Abel akanam enye edi edinen onyun anam ebq enq esie. Cain ikenyeneke mbuotidem okonyun oyqh ye idiok, ke ntre Abasi ikqbqh uwa esie. Nti utom emi mme owo enamde ikemeke ndikpuhore esit mmq nnyun nnam mmq ekabare edi mme anditiene-Christ. “Koro ke mfqn ke ema enyana mbufo oto ke mbuotidem: erinyana emi inyun itoho mbufo; edi Abasi onono; itoho se mbufo enamde, mbak owo baba kiet edibure mbure” (Ƒwed Mbon Ephesus 2:8, 9).

Ke ini emi enamde owo enen oto ke mbuotidem, enye eyenam nti utom. Edi Abasi idibqh utom mme owo emi minenke. Cain ama ofuhq ke ini ekesinde uwa esie, ndien Abasi ama odqh enye ete “Afo akpanam eti nkpq, nte (iso) ikpenekekede fi? Edi munamke eti nkpq, idiok-nkpq ke ana ke enyin usun (Genesis 4:7).

Ete Mbuotidem

Ediono Abraham nte Ete mme anam-akpanikq. Enye ekedi nton ubon mme Jew, ndien ke ini Jesus okodude ke ison, mme Jew mikonyun inimke ukworo-ikq Esie ke akpanikq, mmq ekesidqh ete “Abraham edi ete nnyin” (John 8:39). Edi Jesus ama etin onq mmq ete Abraham ama enyene mbuotidem ama onyun onim Jesus ke akpanikq mbemiso Jesus edimana, “Ete mbufo Abraham akadat esit ndikut eyo Mi; enye okokut onyun adat esit” (John 8:56). Abraham okqbq erifen oto ke mbuotidem ke Jesus, oro okonyun anam enye adara.

Abraham okodun ke idut mme okpono-ndem; edi enye ama onyime ndikpan uton ke ini Abasi okokotde enye onyun onyime ikot oro. Abraham “qbuot idem ye Jehovah; ndien enye abat oro ono enye ke edinen ido” (Genesis 15:6). Mme nti utom emi Abraham akanamde ke ofuri ini uwem esie ewut ete ke mbuotidem esie ama anyana enye osio ke idiok.

Sia Abraham okonyimede onyun okopde uyo Abasi; Abasi ama onwono ono enye ete “ndien eyeto fi kpukpru oruk ererimbot eyekut mfqn” (Genesis 12:3). Jesus eyemana oto ubon Abraham, ndien eyeto ke Jesus erinyana eyesim kpukpru owo ke ofuri ererimbot ke mfqn. Ibet emi ekenode ke obot Sinai ke isua 430 ama ekebe ikqpuhkere enwono emi Abasi okonwono ono Abraham.

Eti Etop

Eti-mbuk oworo “etop idara, nworo-nda eti etop emi abanade Christ, Obio Ubon Abasi ye erinyana” (emi edi nte Ƒwed ukabade-ikq etinde). Ke ukpep-nkpq nnyin mfin, Paul, owo-mbet odqh ete “Ƒwed Abasi, sia ekebemde iso okut ete Abasi eyetebe mme Gentile ikpe ke ntak mbuotidem, ebem iso okworo ikq ufqn ono Abraham ete, oto fi ke kpukpru mme idut eyekut ufqn.” Oro edi uwut-nkpq ono mme owo eyo Akani Ediom emi ekenyanade oto ke mbuotidem ukem nte nnyin ibode mfin. Mmq ema ebq Eti-mbuk ebe ke ukworo-ikq, ebe ke enwono ke abana Jesus emi edidade erinyana osq kpukpru owo. Ikq emi mmq ekekopde ikanamke mmq ufqn, koro mmq mikenyeneke mbuotidem (Mme Hebrew 4:2).

Oto ke edikworo Eti-mbuk, mbon Galatia ebo erinyaña. Mmo ema ekop inemesit eti-eti ke ini ekefiokde ete efen mme idiok-nkpọ mmọ, ndien mmọ enyũ ekabare edi mme anditiene-Christ. Ke ekpri ini ekebede, mmọ ema etoño ndikere mbaña mme enyõn-enyõn ido ye edinam emi mmọ ekesinamde ke edinim Ibet, enyũ ekere ete ke akpana esuk eka iso ke ndinam ndusuk mmọ. Ke ntak emi Paul ama okot mmọ “Mbon Galatia emi enanade ibuoť”.

Eketõno Ke Spirit

Paul ama obup mbume emi “Nte mbufo ekebo Spirit koro enamde utom ibet, mme koro mbufo ekopde ikọ Abasi ye mbuoťidem?” Ke ikọ efen; nte ekenyaña mmọ oto ke edinim ibet me ke edibuoťidem ye Jesus? Ema enam mmọ enen oto ke edinim Jesus ke akpanikọ ye ke ndinim ewuhọ Esie. Enye ama eti mmọ ete ke edinen owo edidu uwem ke mbuoťidem, emi onyũ edi usuñ nte mmọ eketõnođe isañ mmọ nte mme anditiene-Christ. Mmo ema ekut ukobọ oto koro mmọ ekenimde Jesus ke akpanikọ. Nte mmọ ekekuť mme ufen emi ke ikpikpu? Nte mmọ ekeyom ndinem mme Jew esit idahemi oto ke edinam mme utom Ibet?

Ke ini nnyin imanade obufa, Spirit ke Idem Esie etiene Spirit nnyin edi ntiense ete nnyin idi nditọ Abasi (Nwed Mbon Rome 8:16). Ke utọ ifiok emi “imotoño ke Spirit.” Spirit edi ntiense ke adañemi inimde ke akpanikọ, idighe ke ntak nti utom emi nnyin ikanamde. Toño ke oruk ini oro, ana nnyin isaña ke mbuoťidem. “Koro isasaña ke mbuoťidem idu uwem, isañake ke erikut ke enyin” (2 Nwed Corinth 5:7).

Oto ke mbuoťidem nnyin ñko idi nditọ Abraham inyũ inyene udeme ke mme edidiõ emi Abasi okõnwoñođe onọ Abraham. “Koro idighe owo emi edide Jew enyõn-enyõn edi ata Jew; . . . edi ata Jew edi enye emi edide Jew ke esit-esit; ata mbobi onyũ edi ñkpọ owoñesit, odu ke spirit, iduhe ke item eke ewetde” (Nwed Mbon Rome 2:28, 29). Ke ntre edieke nnyin inyenede mbuoťidem ke Jesus nte Abraham ekenyenede, nnyin idi nditọ Abraham ye mme andida eñwoño nsinsi uwem nnyene.

Ekewet ke Ibet ete “Ođođiok onọ kpukpru owo emi miyireke ke kpukpru mme item eke ewetde ke Nwed ibet, ite inim mmọ.” Mme owo emi edoħođe ete ekeme ndinyaña mmọ oto ke edinim ibet etiñ se mmọ mikemeke ndinam. Ke esiode Spirit Abasi ke esit owo efep, idighe mmemmem ñkpọ owo ndinim Ibet duop.

Ntak Ibet

Edieke midighe mmemmem ñkpọ owo ndinam kpukpru Ibet ke esiode utebe-ikpe ke mbuoťidem efep, ñko edieke eketebede Abraham ikpe oto ke mbuoťidem mbemiso edinọ Ibet, nso ndien edi ntak edinọ Ibet? Paul okođoħo ete, ‘Ekeda ibet edisin, man ndudue owut idem, tutu Eyen (Jesus) oro ekeñwoñođe uñwoño enọ Enye edidi.’ Abasi ama etiñ ikọ onọ Abraham koro esit esie ekememde; ama odu ibat-ibat owo emi ekebietde enye. Abraham ama ada okut ete Jesus ke edi, edi ediwak owo ema enam uwak idiok-nkpọ tutu esit mmọ osõn, ndien mmọ ikemeke ndikop ke ini Abasi etiñde ikọ onọ mmọ. Mmo ikenyeneke mbuoťidem, ke ntre Abasi ama onọ mmọ ido-ukpono emi mmọ ekemede ndikut ke enyin, emi akabaña mme Jew ikpõn.

Ibet ama eteme Nditọ Israel ete mmọ eda mme ufene ediwot ke ataya nte uwa enọ Abasi. Ke mbuoťidem, nnyin ida esit ye ekikere nnyin iyak inọ Abasi. Andiwet Psalm ođoħo ete “Mme uwa emem Abasi edi Spirit eke oboñođe: O Abasi, afo usinke” (Psalm 51:17). Nnyin ikemeke ndikut “esit eke oboñođe” edi nnyin imekeme ndinyene ifiok mbaña ke ini owo atuade mkpõfiok ke abaña mme idiok-nkpọ esie onyũ oyomde Abasi efen enye.

Ediwak ñkpọ ke Ibet Akani Ediommi ekedi mbukpõn akpanikọ eke Obufa Ediommi. Kpukpru mme ufene emi ekewade ke idak Ibet ekeda enọ Jesus emi akanade nte edikpa ke ntak mme idiok-nkpọ nnyin, onyũ oduok Iyip Esie ke Krõs ke Calvary ndisio isop nnọ mme owo.

Ubak Ibet akabaña Ataya ye edu ukpono. Ke edisana ebiet, itie ufọp edinem utebe incense emi esidokde ebine Abasi kpukpru ini ama odu. Ke ini enamde nnyin isana oyọhọ-oyọhọ, itoro nnyin eyedok etiene Abasi kpukpru ini oto ke esit nnyin, ukem nte edinem utebe uwa ikañ Jehovah (Exodus 29:18). Ama esidu udiok utene-ikañ gold emi ekesinode uñwana ke Ataya. Jesus okodohọ ete, “Ami ndi uñwana ererimbot” (John 8:12). Okpokoro uyo-iso Abasi ama odu, emi akadade onọ Jesus nte Uyo Uwem (John 6:35). Kpukpru ñkpọ emi ekenyan ubok ewut Jesus. Enye ikpọñ ekeme ndinyaña owo nsio ke idiok-ñkpọ.

Andikpeme

Ibet ekedi andikpeme emi ekekpepe owo abaña Jesus. Mbubehe andikpeme edi nditeme mmọ emi enye ekpemedede. Ke Jesus ama ekedi ke ererimbot, ntak andikpep mme “andikpeme” ikoduhe aba.

Mme Jew ema enyene mfina ke mmọ ndikpọñ Jesus emi Ibet akanyande ubok owut, ñkabare nse “ubok eke owutde”. Mmọ ikekemeke ndikut Jesus ke mme uwa mmọ oto ke unana edinim ke akpanikọ. Ñkukure se mmọ ekeikutde ekedi mbukpo unam. Emi ekedi ntak emi Abasi mikenemke esit ye mmọ ke eyo Isaiah, ndien odohọ ete “Uwak uwa mbufo ofon mi nso? Mmoyuhọ edifop uwa okukim, ye ikpọñ edisehe unam; iyip enañ, ye eke nditọ eron, ye eke okpo eboto inyuñ inemke mi esit. Mbufo ekuda aba uwa nsu edi; mmese incense ke ñkpọ mbubiam; kpa ntre ke nse ofiọñ, ye sabbath, ye erikot esop: ñkwe nte nyode idiok ido ye ederi” (Isaiah 1:11, 13). Emi ekedi mme uwa emi Abasi okoyomde ke Ibet, edi ke ini mme owo minyeneke oyohọ mbuotidem ke ndikut Jesus mbe ke mmọ, mme uwa oro ikanamke ufon, ndien mmọ ekabare edi mbiomo enọ Abasi. Enye etiñ onọ mmọ ete ke Imọ idikopke akam mmọ.

Esine-ufot

Paul ama odohọ ete ke “ekeda mme angel enọ Ibet, ke ubok owo emi esinede ufot.” Moses ekedi esine-ufot. Enye etiñ abaña Abasi onọ mme owo, onyuñ emen mfina mme owo ebine Abasi. Nte esine-ufot, Moses ekedi mbiet Christ. Moses ama odohọ ete “Jehovah Abasi fo eyenam prophet eke edibietde emi adaha ada ke otu fo onọ fi: enye ke mbufo edikop enọ;” (Deuteronomy 18:15). Enye eketiñ abaña Christ emi edikade Heaven ndinam mkpe-ubok nno nnyin, nte oku. Enye edi Andida ke ibuoto nnyin ke iso Abasi; ndien oto ke ntak emi Enye okoduokde Iyip Esie onọ nnyin, nnyin inyene unen ndidi ke iso Abasi ye uko, inyuñ inyeneke ndik ke abaña iyaresit Esie. Ke Iyip Jesus eyetde mme idiok-ñkpọ nnyin efep, onyuñ anamde esit nnyin asana, nnyin imenyene “uko ndibe nduk ke Edisana Ebiet ke Iyip Jesus” (Mme Hebrew 10:19).

Imokut ite ke Abasi akada ofuri Akani Ediomimi anam uwut-ñkpọ abaña Jesus ye erinyaña emi Enye edidade edi. Emi edidi erinyaña emi otode ke mbuotidem, ndien mmọ emi ekedude ke eyo Akani Ediomimi emi ekenyenede mbuotidem ema ebọ erinyaña ukem nte nnyin ibode. Edinen owo eyesuk aka iso ndidu uwem ke mbuotidem tutu Jesus edi edinam mbuotidem nnyin oworọ owut idem.

MME MBUME

- 1 Nso ikedi ntak emi ekebode uwa Abel edi ibohọ eke Cain?
- 2 Anie owo ekedi Ete mme anam-akpanikọ?
- 3 Nso eñwọñọ ke Abasi okọñwọñọ onọ enye?
- 4 Nso ke ikọ emi “Eti-mbuk” oworọ?
- 5 Nso edi ntak emi Paul okokotde mbon Galatia mme anana-ibuoto?
- 6 Nnyin inam didie ifiok ke ini enyañade nnyin?
- 7 Nso edi ntak emi ekenode Ibet? Ekenọ mme anie?
- 8 Mme uwa emi ekesiwade ekeda enọ nso?
- 9 Siak ndusuk mme usuñ eke Ataya akanyande ubok owut Christ.
- 10 Edinen owo odu uwem didie?

1 Paul okobure ke nso? Nso edi ntak?